

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT
Onderzoek in het kader van
het vierjaarlijks bezoek bij
Openbare basisschool De Speurneus

Plaats : Landgraaf
BRIN-nummer : 23BX
Onderzoeksnummer : 127207
Datum schoolbezoek : 1 november 2012
Rapport vastgesteld te Tilburg op : 19 december 2012

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Bevindingen 7
3	Conclusie 11
	Bijlage 13

1 Inleiding

Op 1 november 2012 heeft de inspectie openbare basisschool De Speurheus bezocht. Het bezoek is afgelegd vanwege de verplichting van de inspectie om scholen voor primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken.

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van het onderwijs op de school beoordeeld met een beperkte set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de school op belangrijke onderdelen onderwijs van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen, op de zorg en begeleiding en op de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

De bijlage bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het onderzoek in het kader van het vierjaarlijks bezoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksoepzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Analyse van jaardocumenten en andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
  - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
  - enkele groepsbezoeken zijn afgelegd voor het beoordelen van de planmatige uitvoering van de zorg;
  - gesprekken met de directie en de intern begeleiders zijn gevoerd;
  - een gesprek is gevoerd met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur waarin de oordelen zijn teruggekoppeld.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2011 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op openbare basisschool De Speurheus naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

2 Bevindingen

De bijlage van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover. Uit dit overzicht valt op te maken dat op openbare basisschool De Speurneus de kwaliteit van het onderwijs voor de onderzochte indicatoren op orde is. Het betreft hier de aspecten opbrengsten, zorg en begeleiding, kwaliteitszorg en naleving.

De afgelopen jaren is de focus van de school veranderd; opbrengstgericht werken heeft meer aandacht gekregen en de openheid in het team is toegenomen. Door het huidige managementteam, dat sinds twee jaar als directiekoppel werkzaam is op de school, is op meerdere terreinen ook meer structuur aangebracht, waardoor de school meer inzicht heeft gekregen (onder meer in haar eigen opbrengsten) op verschillende gebieden. Zo bleek bijvoorbeeld het percentage gewichtleerlingen hoger te zijn dan school zich eerder had gerealiseerd. Inmiddels heeft hier een correctie op plaatsgevonden. De focus van de school is nu dan ook veranderd van een sterk accent op Boeiend onderwijs naar opbrengstgericht werken en denken, waarbinnen steeds de vraag gesteld wordt of de dingen die gedaan worden, voldoende bijdragen aan kwalitatief goed onderwijs.

De school heeft dit schooljaar verder te maken gekregen met een groep leerlingen die als zij-instromer de school binnen zijn gekomen (20 leerlingen). Deze leerlingen kwamen van basisschool Bei de Ling, die sinds dit schooljaar is opgeheven. Deze groep leerlingen vraagt op een aantal onderdelen specifieke aandacht en legt daardoor een extra druk op de zorgcapaciteit van de school. De school is zich hier van bewust.

Er wordt nu gedreven en enthousiast gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de school. Er wordt nagedacht over en bewust aandacht besteed aan het belang van schoolverantwoordelijkheid door teamleden. De cyclus van kwaliteitszorg die binnen de school vorm heeft gekregen, draagt hier nadrukkelijk aan bij.

Hieronder volgt een toelichting op de oordelen.

Opbrengsten

De opbrengsten zijn zowel voor de eindopbrengsten, tussenopbrengsten als de sociale competenties van een voldoende niveau. Voor het beoordelen van de opbrengsten aan het einde van de schoolperiode kan de inspectie zich baseren op de door de school afgenomen Eindtoets basisonderwijs. Alle leerlingen nemen deel aan die toets. De eindresultaten liggen in 2010, 2011 en 2012 boven de ondergrens die de inspectie hanteert voor scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. De leerresultaten aan het einde van de basisschool zijn daarmee van voldoende niveau. Wel vertonen de eindopbrengsten van de school een dalende trend, die de school op basis van haar eigen analyses ook heeft geconstateerd.

De tussentijdse opbrengsten zijn van voldoende niveau. De inspectie baseert dit oordeel op de meest recente toetsresultaten voor technisch lezen (groep 3 en 4), voor rekenen en wiskunde (groep 4 en 6) en voor begrijpend lezen (groep 6). Deze voldoen grotendeels aan de verwachtingen. Alleen de resultaten voor rekenen en wiskunde in groep 4 liggen onder de ondergrens.

Wel vragen de tussentijdse opbrengsten aandacht, omdat een aantal weliswaar voldoende zijn, maar wel maar net boven de ondergrens liggen. Dit geldt voor technisch lezen in groep 3, voor rekenen en wiskunde in groep 6 en voor begrijpend lezen in groep 6. De school heeft hier inmiddels een aantal interventies voor gedaan, waaronder teambrede aandacht voor leesonderwijs en begrijpend lezen. Ook heeft kennis over leerlijnen en automatiseren van bepaalde vaardigheden aandacht gekregen. Door de opbrengstgerichte werkwijze die binnen de school nu wordt gebruikt, is de school zich bewuster geworden van de opbrengsten die zij realiseert en wat dit vraagt van de leerkrachten in de school. Het managementteam geeft aan dat leerkrachten nog wel verder zullen moeten groeien in hun (analyse) vaardigheden. Ook zullen er op termijn voor een aantal terreinen specialisten in de school werkzaam zijn die over specifieke kennis beschikken. Ook zij kunnen een bijdrage leveren aan het vergroten van inzichten die in de school zelf aanwezig zijn. Zo is inmiddels een leesspecialist opgeleid en wordt een ander teamlid dit schooljaar opgeleid tot rekenspecialist.

De sociale competenties van de leerlingen worden met een landelijk genormeerd instrument in beeld gebracht. Uit de gegevens over drie opeenvolgende schooljaren blijkt dat ook de sociale competenties van een voldoende niveau zijn.

Zorg en begeleiding

De investeringen van de intern begeleiders hebben geleid tot stappen in de ontwikkeling van zorg aan leerlingen in de groep. Handelingsgericht werken wordt steeds meer vormgegeven in de school. Leerkrachten worden hierdoor ook steeds meer zelf verantwoordelijk voor de vormgeving en uitvoering van de zorg in hun groep. Binnen deze ontwikkeling wordt nadrukkelijk ingestoken op het ontwikkelen van leerkrachtvaardigheden, zoals kennis van leerlijnen, als voorwaarde voor het volgens de school, op de juiste manier vormgeven van de zorg.

Er wordt nu gewerkt met groepsoverzichten en groepsplannen, waarin de wijze, waarop de leerlingen uit de groep worden begeleid, is opgenomen. Daarnaast zijn er individuele handelingsplannen en groepshandelingsplannen in gebruik voor die leerlingen, die extra hulp nodig hebben. De school is hierbinnen zoekende naar een voor haar passende manier van werken, waarmee een balans gevonden kan worden in de aanpak van preventieve en curatieve zorg. Bij het werken met groepsplannen is het namelijk van belang dat de school de curatieve zorg niet uit het oog verliest. Vragen als: waar biedt de school individuele hulp aan leerlingen, waarvoor dat noodzakelijk is en waar is het clusteren van leerlingen op basis van vergelijkbare onderwijsbehoeften mogelijk, zijn hierbij van belang.

De zorgstructuur is inmiddels neergezet en vastgelegd in een uitgebreid katern zorgafspraken, maar bevindt zich nog wel in een overgangsfase, waarbij twee werkwijzen naast elkaar bestaan. Op termijn zullen de groepsoverzichten vervangen worden door het nadrukkelijker in beeld brengen van onderwijsbehoeften van leerlingen.

De zorgstructuur vraagt nu nog een verdiepingsslag op het gebied van analysevaardigheden, zodat ook echt gewaarborgd kan worden dat leerlingen binnen de school adequate zorg ontvangen. Ook het realiseren van meer uniformiteit en diepgang heeft de aandacht van het managementteam van de school. Om dit te realiseren zijn onder andere de groepsbesprekingen meer gestructureerd vormgegeven.

De school volgt de prestaties en ontwikkeling van de leerlingen voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde met behulp van landelijk genormeerde en methodegebonden toetsen. In de groepen 1 en 2 worden de landelijk genormeerde toetsen aangevuld met gestructureerde observaties waarmee de ontwikkeling van de kleuters breed wordt gevolgd en signalering van leer- en ontwikkelingsproblemen mogelijk is.

De school signaleert in voldoende mate. Voor de leerlingen die extra hulp nodig hebben, is nu een (groeps)handelingsplan beschikbaar, waarin de extra hulp en het moment van hulpverlening beschreven staat. Deze leerlingen krijgen vervolgens ook daadwerkelijk extra hulp, wat wordt vastgelegd. Op de groepsplannen wordt eveneens aangegeven, wie extra instructie krijgt. De leraren voeren deze plannen uit en deze plannen worden regelmatig in voldoende mate geëvalueerd. Om die reden waardeert de inspectie de planmatige uitvoering van de zorg en de evaluatie daarvan als voldoende. Een verbeterpunt vormt indicator 8.2. Op dit moment wordt niet duidelijk gemaakt in hoeverre de hulp is toegesneden op de hulpvraag van de leerling. Dit betreft de beschikbare individuele handelingsplannen, waarin de probleemomschrijving nu nog vaak onvoldoende diepgaand omschreven is en daardoor ook de gestelde doelen te globaal geformuleerd zijn. Analyse van de specifieke hulpvraag van een leerling vormt nog een verdiepingsslag die binnen de school gemaakt zal moeten worden. Het wordt nu namelijk niet altijd goed duidelijk of de geboden hulp concreet en passend is. Het blijft binnen de gekozen invulling van de zorgstructuur ook van belang om goed na te blijven denken over hoe je inzichtelijk maakt, waarom bepaalde leerlingen bepaalde hulp krijgen en op basis van welke analyse een clustering gemaakt wordt in de groepsplannen.

Kwaliteitszorg

Het huidige management team is sinds 2010 in deze samenstelling werkzaam op de school. De kern van het managementteam wordt gevormd door het directiekoppel bestaande uit de directeur van de school en een directeur in opleiding. Daarnaast maken ook de twee intern-begeleiders van de school deel uit van het managementteam. Door het huidige managementteam is geïnvesteerd in een kwaliteitszorgsysteem dat de ontwikkelingen binnen de school stuurt. Ontwikkelingen worden op basis van dit cyclische proces in gang gezet. Evaluatie van zowel opbrengsten als andere onderdelen van het onderwijsleerproces vormen de input voor de verbeteracties die binnen de school aandacht nodig hebben. Opbrengstgericht denken speelt nu dan ook nadrukkelijk een rol in de school. Daarbij is een duidelijkere focus gebracht in de ontwikkelingen die de school in gang zet op basis van haar eigen inzichten. De kwaliteitszorg is in zijn geheel dan ook van voldoende niveau door de integrale wijze, waarop deze vorm heeft gekregen binnen de school. Op een aantal onderdelen is deze zelfs goed te noemen.

De beschrijving van de onderwijsbehoeften van de leerlingenpopulatie en van de consequenties die dat heeft voor de inrichting van het onderwijsleerproces, gebeurt in voldoende mate systematisch en structureel. Door de verandering in de gewichten van de school bleek de populatie van de school er anders uit te zien. Door de structurering van een aantal processen in de school is ook hier inzicht in gekomen.

Op basis van het beschikbare document zijn trends zichtbaar gemaakt en worden ontwikkelingen in gang gezet. Zowel de evaluatie van de opbrengsten als de evaluatie van het onderwijsleerproces vormt binnen de school een volgende stap in het integrale systeem van kwaliteitszorg, dat vorm heeft gekregen binnen de school. Twee maal per jaar wordt een diepteanalyse gemaakt van de gerealiseerde opbrengsten. In het beschikbare Schoolzelfevaluatiedocument worden conclusies en acties verwoord die uit deze analyses naar voren zijn gekomen. Voor de evaluatie van het onderwijsleerproces wordt gebruik gemaakt van een kwaliteitshandboek waarbinnen verschillende kwaliteitsaspecten aandacht krijgen. In dit kwaliteitshandboek staan niet alleen de systematiek en de uitkomsten van de evaluatie van het onderwijsleerproces beschreven, maar worden ook normen gesteld voor bijvoorbeeld directe instructie, is aandacht voor borgingsactiviteiten en worden verbeteractiviteiten weergegeven op basis van de eigen evaluaties van de school.

De evaluatie van het onderwijsleerproces, het planmatig werken aan verbeteractiviteiten en de borging van de kwaliteit van het onderwijsleerproces vormen zo een geheel van logisch op elkaar volgende onderdelen. De teamleden worden bewust betrokken bij de beoordeling van de eigen kwaliteit en functioneren in werkgroepen om zo schoolontwikkeling vorm te geven. Het planmatig werken aan verbeteractiviteiten en het borgen van de kwaliteit van het onderwijsleerproces gebeurt in de school op een zeer systematische manier. De inspectie waardeert deze werkwijze daarom als goed. Ook zijn door het schooljaar heen ankermomenten ingepland, waarop aandacht is voor het monitoren van de voortgang van de ontwikkel- en borgingsactiviteiten die aandacht moeten krijgen. De indicatoren 9.3, 9.4 en 9.5 zijn dan ook in een logische systematiek met elkaar verbonden, waarbij het kwaliteitsdocument de onderlegger vormt.

De school rapporteert ten slotte in voldoende mate aan bevoegd gezag en ouders over de bereikte leerresultaten en effecten van verbeteractiviteiten. Zo worden ouders bijvoorbeeld via 'het Speurnieuws' op de hoogte gebracht van de resultaten van in gang gezette ontwikkelactiviteiten.

3 Conclusie

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op openbare basisschool De Speurneus op de onderzochte onderdelen grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden nauwelijks tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

Het geldende zorgplan is niet door het bestuur naar de inspectie gestuurd. De inspectie heeft de tekortkoming met het bestuur besproken en het bestuur is het eens met de vastgestelde tekortkoming. Afsproken is dat het bestuur een schriftelijke reactie stuurt. De inspectie heeft het bestuur opdracht gegeven de wet alsnog na te leven. Inmiddels heeft het bevoegd gezag het zorgplan naar de inspectie gestuurd en is er geen tekortkoming meer in de naleving van de wettelijke voorschriften.

Bijlage

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2011. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2011 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.			●		

Kwaliteitsaspect 7a Begeleiding	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 8 Zorg	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		●		
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.			●	
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				●
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.				●
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	

Naleving Wet- en regelgeving	ja	nee
NT1A De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT2A De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	●	
NT3A De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	●	
NT4A Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	
NT4B Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	●	